

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **H. N. I.**

st. přísl. Alžírská demokratická a lidová republika

t. č. hlášen pobytem PoS Zastávka, Havířská 514, 664 84 Zastávka
doručovací adresa X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**

Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2021, č. j. OAM-854/ZA-ZA11-LE26-2021,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 16. 12. 2021, č. j. OAM-854/ZA-ZA11-LE26-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 4. 1. 2022, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999

Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť má za to, že předložil závažné důvody, pro které není možné považovat v jeho konkrétní situaci zemi původu za bezpečnou.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 11. 10. 2021. Jako důvod uvedl, že v Alžírsku nejsou pracovní příležitosti, je tam špatná ekonomická situace a požáry. Zvyšuje se tam rovněž počet nemocných koronavirem. V průběhu pohovoru rovněž uvedl, že je Berber a že Berberé a Arabové se nemají rádi. Kromě práce však žádné problémy ve vlasti neměl.
3. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál „Alžírsko, Hodnocení Alžírska jako bezpečné země původu“ z dubna 2019. Podle této zprávy v Alžírsku obecně a soustavně nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. Alžírsko v ústavě garantovalo řadu práv a svobod, zakazuje se diskriminace na základě rasy, pohlaví, jazyka nebo vyznání. V oblasti lidských práv se Alžírsko potýká s několika problémy (nedodržování lidských práv v trestním řízení a při výkonu trestu odnětí svobody), nicméně učinilo progresivní legislativní kroky v oblasti lidských práv, např. zvýšení ochrany žen proti násilí, rozšíření práv berberského obyvatelstva nebo tolerance v oblasti náboženství. V zemi nedochází k systematickému pronásledování z důvodů předvídaných Úmluvou o právním postavení uprchlíků. Alžírsko je členem OSN a přistoupilo k základním lidskoprávním úmluvám. Alžírsko přistoupilo také k Úmluvě OSN o právním postavení uprchlíků z roku 1951 i k jejímu Protokolu z roku 1967. Vztahy s EU jsou vymezeny asociační dohodou (2005). V Alžírsku existuje systém opravných prostředků proti porušování lidských práv a svobod, jakkoli tato vnitrostátní opatření často nejsou dostatečně vymáhána státními orgány.
4. Žalovaný rovněž shromáždil materiál „Alžírsko – Informace OAMP – Vztah Berberů a Arabů na území Alžírska“ z ledna 2017. Z něj vyplývá, že berberská menšina představuje v Alžírskuzhruba třetinu obyvatel země. Berberský jazyk (tzv. amazight) je nyní uznávaným státním jazykem a byl v roce 2002 uznán národním jazykem, od roku 2016 pak byl uznán i jako úřední řeč. Ohledně střetů mezi Berbery (resp. jejich snahou o nezávislost Kabýlie) a Araby se uvádí, že Kabýlie je oblastí dvou hlavních vzpour proti alžírskému státu: tzv. berberského jara roku 1980 a tzv. černého jara roku 2001. Současný konflikt souvisí s politikou arabizace, která vedla k ekonomicko-politické marginalizaci berberského obyvatelstva. S politikou arabizace vyjádřili nesouhlas zvláště obyvatelé Kabýlie, především mladí studenti, jejichž požadavky tvořily základ tzv. berberské otázky nebo kabylského kulturního hnutí. K hlavním požadavkům patřilo uznání kabylského dialektu jako národního jazyka, úcta k berberské kultuře a větší pozornost ekonomickému rozvoji Kabýlie. Hnutí za autonomii Kabýlie (MAK) je politické demokratické hnutí, jehož hlavním cílem je zajistit lidu Kabýlie právo na sebeurčení. Současný předseda hnutí je v exilu. MAK navrhuje vytvoření svobodného a suverénního státu na základě referenda, v roce 2010 vytvořilo prozatímní vládu ve Francii.
5. Žalovaný shledal na základě výpovědi žalobce a informací plynoucích z uvedených materiálů, že v případě žalobce lze Alžírsko považovat za bezpečnou zemi původu. Žalobce podal svoji žádost primárně z ekonomických důvodů, což nejsou důvody, pro které by Alžírsko nebylo možné za bezpečnou zemi původu považovat (srov. rozhodnutí

Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2019, č. j. 1 Azs 263/2019 – 28). K domnělé diskriminaci Berberů žalovaný uvedl, že žalobce nezmínil jediný případ, kdy by byl žalobce diskriminačnímu jednání vystaven. Ze zprávy o vztahu Berberů a Arabů v Alžírsku vyplývá, že berberské obyvatelstvo je dobře integrováno do sociální, ekonomické a politické struktury země, Berberé se podílejí na politickém procesu země a představují dokonce více než jednu třetinu státních úředníků. Berberský jazyk amazign byl v Alžírsku uznán jako úřední řeč v roce 2016, jako národní jazyk v roce 2002, a v Alžírsku jsou po letech marginalizace berberského obyvatelstva patrné snahy státních institucí respektovat berberské kulturní požadavky. Jakkoli je citovaná informace o vztahu Berberů a Arabů v Alžírsku již z roku 2017, dle dostupných informací nic nenásvědčuje tomu, že by se situace Berberů v Alžírsku jakkoli zhoršila. Naopak, od data vydání této informace bylo Alžírsko Českou republikou zařazeno mezi tzv. bezpečné země původu. Žalobce neuvedl naprosto žádné potíže, kterým by byl ve své vlasti vystaven, problémy se státními či bezpečnostními složkami vyloučil, žádnou konkrétní obavu v souvislosti s návratem do země původu rovněž neuvedl, ani žádnou skutečnost, která by svědčila o jakémkoli možném ohrožení jeho základních lidských práv a svobod.

6. K požárům ve vlasti žalobce v létě 2021 žalovaný uvedl, že živelní pohromy postihly v předcházejících měsících a i nadále postihují mnoho států světa, včetně států EU (např. Německo či Řecko). Jedná se o událost vis maior, nemůže se tedy jednat o důvod relevantní z hlediska posuzování splnění podmínek pro udělení azylu dle § 12 či doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Žalobce neprokázal, že v jeho případě nelze považovat Alžírsko za bezpečnou zemi původu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Žalovaný proto shledal naplnění podmínek pro použití § 16 odst. 2 zákona o azylu.

III. Žaloba

7. Žalobce namítl, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a zároveň je založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu a jeho žádost o mezinárodní ochranu neměla být zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Ze shromážděných zpráv žalovaný odkázal pouze na obecné informace, které nesouvisí s důvody žádosti o mezinárodní ochranu, jež prezentoval žalobce. Zpráva o vztahu Berberů a Arabů v Alžírsku je již téměř 4 roky stará.
8. Žalobce poukázal na problémy, kterým čelí příslušníci menšiny Berberů a opozice požadující nezávislost Kabýlie, což potvrzují nezávislé zprávy o zemi původu, např. zpráva Amnesty International z 19. 9. 2019, podle níž došlo od 11. 9. 2019 k zatýkání protestujících aktivistů, zaznamenáno bylo svědectví o vyslýchání (a následném propuštění) jednoho z členů MAK, který je zároveň mluvčím Unie pro republiku Kabýlie (URK). Dalšími zadrženými byli členové politických stran jako je MAK, Rally za kulturu a demokracii (RCD) nebo fronta socialistických sil (FFS). Žalovaný nerespektoval, že žadatel o mezinárodní ochranu má toliko povinnost přednést konzistentní a důvěryhodnou výpověď, načež je povinností správního orgánu, chce-li žádost zamítnout, přednést důkazy o nevěrohodnosti výpovědi; poukázal též na pravidlo, že v případě pochybností se je třeba rozhodnout ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu a odkázal na další judikaturní závěry týkající se posuzování žádosti o mezinárodní ochranu.
9. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný s žalobou nesouhlasil, neboť vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Při rozhodování vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu, přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem případu a je řádně odůvodněno. Většina použitých zpráv je z roku 2021, žalobce při seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí informace nedoplnil; ostatně sám v žalobě vychází ze zprávy Amnesty International z roku 2019. Řízení o udělení mezinárodní ochrany nesupluje pobytové řízení cizinců.

V. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
12. Žaloba není důvodná.
13. V první řadě je třeba uvést, že napadené rozhodnutí je srozumitelné a ve všech ohledech přezkoumatelné a je založeno na podkladech založených ve správním spisu. Skutkový stav věci vyplývá ze správního spisu.
14. V posuzované věci byl aplikován § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
15. Podle § 2 bodu 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. platí, že Alžírsko je v České republice považováno za tzv. bezpečnou zemi původu. Takovou zemí se podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu rozumí „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*“
16. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. procedurální směrnici. Předtím, než je konkrétní země zapsána na vyhlášený, platný a účinný seznam bezpečných zemí původu, musí kompetentní orgán shromáždit dostatečné informace o předmětné zemi (§ 23c zákona o azylu) a průběžně je aktualizovat (srov. čl. 37

procedurální směrnice). Přitom musí mimo jiné zohlednit zejména informace z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.

17. Jak je uvedeno v procedurální směrnici, rozhodujícím faktorem pro posouzení odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak (bod 40 preambule). Na druhou stranu, označení třetí země jako bezpečné země původu nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné (viz bod 42 preambule).
18. Podle čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice platí, že třetí zemi, která je v souladu s touto směrnicí označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud: a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval, a zároveň žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU. Toto pravidlo koresponduje s § 16 odst. 2 zákona o azylu. Koncept tzv. bezpečné země původu je tedy aplikován jako určitý odklon od standardního způsobu meritorního řešení věci, a to za pomoci konstrukce vyvratitelné domněnky, která je nastolená ze zákona. Bylo tedy na žalobci, který pocházel z Alžírsko, aby prokázal, že tato domněnka neplatí. Aby žadatel unesl důkazní břemeno, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.

Žalobce namítal, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. V případě aplikace institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil zprávu „Alžírsko, Hodnocení Alžírsko jako bezpečné země původu“ z dubna 2019, kterou – na základě tvrzení žalobce, že je berberské národnosti – doplnil o materiál „Alžírsko – Informace OAMP – Vztah Berberů a Arabů na území Alžírsko“ z ledna 2017. Teprve pokud by žalobce předložil důkazy, že v jeho případě Alžírsko za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobce ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil, resp. ani nepředestřel takové důvody, které by jiný než žalovaným zvolený postup odůvodňovaly.

19. Pokud žalobce poukazoval na zastaralost informace o vztahu Berberů a Arabů v Alžírsku, pro účely tohoto řízení je podstatné, že sám nepředložil k důkazu jinou, aktuálnější zprávu, jež by informace z roku 2017 vyvracela či zpochybňovala. Žalobce netvrdil, ani nedoložil, že by od doby vydání shromážděné informace do doby vydání napadeného rozhodnutí, případně též následně do doby vydání rozhodnutí soudu, došlo k takové změně okolností v zemi původu žalobce, jejichž prismatem by dosud zjištěné informace musely být ve vztahu k individuálním okolnostem případu žalobce vyhodnoceny jako zastaralé či neaktuální (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017 č. j. 45 Az 21/2016 - 55, č. 3714/2018 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020 č. j. 6 Azs 109/2019 - 74).
20. Žalobce ve správním řízení kromě ekonomických důvodů uváděl, že je Berber, a že se Berberi a Arabové nemají rádi. Žalobce nicméně neuvedl, že by byl v minulosti z uvedeného důvodu nějakým obtížím kvůli své národnosti vystaven, a to buď ze strany soukromých osob, nebo ze strany státních orgánů. Žalobce rovněž neuvedl, že by byl jakkoli aktivní v rámci skupin bránících práva berberské menšiny, resp. že by byl byt jen členem či sympatizantem některé z politických stran či hnutí, na něž je poukazováno v žalobcem odkazované zprávě Amnesty International. Tato zpráva, kterou žalobce k žalobě nepřiložil, ani ji nenavrlh k důkazu, přitom nesvědčí o tom, jaké jsou v Alžírsku vztahy mezi Berbery a Araby, jež žalobce v rámci své výpovědi nepovažoval za dobré, což označil jako jeden z důvodů podání své žádosti.
21. K obsahu žaloby je nutno podotknout, že věrohodnost výpovědi žalobce zpochybňována nebyla. Žalovaný z této výpovědi vyšel, o čemž ostatně svědčí též shromážděné informace o vztahu Berberů a Arabů v Alžírsku. Ze shromážděných reálií o zemi původu žalobce lze mít za to, že se situace Berberů v Alžírsku značně zlepšila, valná část požadavků místních obyvatel na zrovnoprávnění kultury a jazyka byla respektována. Obává-li se žalobce negativního jednání ze strany Arabů, i pokud by takové jednání dosahovalo intenzity pronásledování či vážné újmy, tato obava by mohla být relevantní pouze za podmínky, že by státní orgány tvrzené ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu atd. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008-47). V případě bezpečné země původu platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 Azs 195/2006-149), neboť možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu. Označením Alžírska jako bezpečné země původu se tedy vytváří domněnka, že možnost využití vnitrostátních prostředků ochrany existuje a je pak na žadateli, aby případně tuto domněnku vyvrátil. K tomu v případě žalobce nedošlo.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

22. Krajský soud se z uvedených důvodů ztotožnil se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu a pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
23. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 - 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 14. března 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. K.